

„Poeci Podziemia. Słowo i czyn” w Muzeum Armii Krajowej

2024-06-05

Wystawa „Poeci Podziemia. Słowo i czyn” prezentowana w Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” to portret poetów zaangażowanych podczas II wojny światowej w działalność konspiracyjną. Tych w większości młodych ludzi, którzy pisanie łączyli z aktywnością w podziemiu, a poetyckie słowo realizowali w postaci patriotycznego czynu. Wystawę można oglądać od 5 czerwca.

Różniły ich poglądy polityczne, forma konspiracyjnego zaangażowania, niekiedy także wiek. Łączyły talent literacki i pragnienie walki o Polskę, a często też tragiczny koniec z rąk okupanta. To oni właśnie szli na śmierć „jak kamienie przez Boga rzucone na szaniec”. Ich poetycka twórczość była głosem społeczeństwa stawiającego opór niemieckiej okupacji i marzącej o odzyskaniu niepodległości.

Ekspozycja w nowoczesnej formie prezentuje z jednej strony sylwetki i twórczość znanych poetów, m.in.: Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Tadeusza Gajcego, Andrzeja Trzebińskiego czy Krystyny Krahełskiej. Z drugiej zaś pokazuje twórców mniej znanych i po latach zapomnianych, m.in.: Teresy Bogusławskiej, Zbigniewa Chałki, Grażyny Chrostowskiej, Juliusza Krzyżewskiego, Ewy Pohoskiej, Zygmunta Jana Rumla, a także tworzących w Krakowie Jerzego Szewczyka i Eugeniusza Kolanki. Pamiętamy także o strażnikach pamięci Polski Podziemnej: Stanisławie Balińskim i Zbigniewie Herbercie.

Uwagę zwraca oryginalna scenografia wystawy. Na muzealnym dziedzińcu odtworzono podziemną drukarnię z prawdziwą maszyną drukarską ze zbiorów Muzeum Inżynierii i Techniki w Krakowie. W skrzyniach, w których podczas okupacji przechowywano broń umieszczone zostały odbitki podziemnych czasopism, m.in. „Miesięcznika Literackiego”, „Sztuki i Narodu”, „Dźwigarów”, „Kultury Jutra”, „Biuletynu Małopolskiego”. Na dużych planszach pokazano sylwetki twórców. Nagrań ich wierszy można posłuchać w aktorskiej interpretacji. Zwiedzający mogą zabrać wydrukowane fragmenty utworów bohaterów i ułożyć z nich własny tomik poezji.

Wyjątkowe są także eksponaty pochodzące m.in. z kolekcji Muzeum Literatury w Warszawie, Muzeum Powstania Warszawskiego, Instytutu Pamięci Narodowej i Muzeum AK. Po raz pierwszy zobaczyć można w Krakowie rękopisy wierszy Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, zapiski Krystyny Krahełskiej i Andrzeja Trzebińskiego, wydane w podziemiu tomiki, pierścionek ślubny Haliny Bojarskiej z odłamkiem kuli, która raniła Wacława Bojarskiego, dokumenty odnalezione podczas ekshumacji Tadeusza Gajcego oraz rękopis rtm. Witolda Pileckiego.

Wystawa jest prezentowana z okazji 80 rocznicy Akcji „Burza” i Powstania Warszawskiego, a przygotowało ją krakowskie Muzeum AK we współpracy z Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie. **Można ją oglądać od 5 czerwca do 2 października w siedzibie Muzeum Armii Krajowej przy ul. Wita Stwosza 12.**